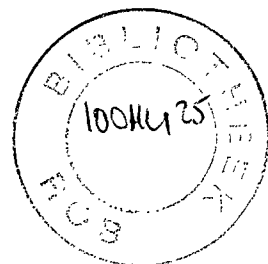

RAAP-NOTITIE 775

Plangebied Bourboomweg 9

Gemeente Ferwerderadiel

Een inventariserend archeologisch onderzoek

Colofon

Opdrachtgever: Wooningstichting "Dantumadeel"

Titel: Plangebied Bourboomweg 9, gemeente Ferwerderadiel; een inventariserend archeologisch onderzoek

Status: eindversie

Datum: juli 2004

Auteur: drs. T.A. van den Bergh

Bestandsnaam: L:\QXPress\Notities\2004\FEBI\N0775-FEBI.doc

Projectcode: FEBI

Projectleider: drs. T.A. van den Bergh

Projectmedewerker: D. van den Berg

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

Autorisatie: drs. T.J. ten Anscher

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: 020-463 4848

Zeeburgerdijk 54

telefax: 020-463 4949

1094 AE Amsterdam

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 1347

1000 BH Amsterdam

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2004

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

Algemeen

- *opdrachtgever*: Wooningstichting "Dantumadeel"
- *aanleiding onderzoek*: nieuwbouw
- *datum uitvoering veldwerk*: 6 juli 2004

Locatiegegevens

- *plangebied*: Bourboomweg 9
- *kadastrale gegevens*: Kadastrale gemeente: Blija; Sectie: L; Perceelnummer: 1656
- *plaats*: Birdaard
- *gemeente*: Ferwerderadiel
- *provincie*: Fryslân
- *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 6A
- *plangebied in gebruik als*: braakliggend terrein
- *oppervlakte plangebied*: ca. 0,25 ha
- *centrumcoördinaten (X/Y)*: 187.410/ 589.500

Onderzoeksvragen

Wat is de mate van verstoring van de bodemopbouw in het plangebied en zijn daarin aanwijzingen voor grotere archeologische nederzettingen?

Het inventariserend archeologisch onderzoek is uitgevoerd volgens de hiervoor geldende normen en richtlijnen die zijn vastgelegd in het Handboek ROB-specificaties (Brinkkemper e.a., 1998). RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), de instelling die het beheer heeft over de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA; Voorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie, 2001). Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *archeologische verwachting*: volgens de FAMKE (Provincie Fryslân, 2002) geldt voor het plangebied een hoge archeologische verwachting voor de periode Steentijd t/m Vroege Bronstijd. Volgens de FAMKE en de archeologische verwachtingskaart van de gemeente Ferwerderadiel (zie Marinelli

& Smit, 2001: herziene kaartbijlage 4, versie 1 d.d. 27 mei 2004) geldt een middelmatige archeologische verwachting voor de periode Midden Bronstijd t/m Vroege Middeleeuwen.

- *ARCHIS-waarnemingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem)*
 - in plangebied: geen
 - in de directe nabijheid (< 300 m): CMA-code 6A-59, monumentnr. 527: terp uit de Midden IJzertijd t/m de Late Middeleeuwen. CMA-code 6A-60, monumentnr. 7540: terp uit de Late IJzertijd t/m Nieuwe tijd. In beide gevallen gaat het om beschermde monumenten met een zeer hoge archeologische waarde.

Bodemkundige en/of geologische gegevens

- *bodem volgens bodemkaart (Stiboka, 1981):* knippoldervaaggronden (kalk-arm), zware klei, profielverloop 3 (zavel of klei op een tussenlaag van niet kalkrijke zware klei), met pleistoceen zand beginnend tussen 0 en 120 cm met grondwatertrap III (code kMn43Cp-III)

3 Veldonderzoek

Booronderzoek: methode

- *positie boringen:* min of meer regelmatige verdeling over plangebied
- *gebruikt boormateriaal:* gutsboor 3 cm
- *totaal aantal boringen:* 8
- *minimaal geboorde diepte:* 1,4 m - Mv.
- *maximaal geboorde diepte:* 2,1 m - Mv
- *boorbeschrijvingen:* onder andere conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met:* meetlinten

Booronderzoek: resultaten

- *beschrijving laagopvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogenetisch):* hieronder wordt de laagopvolging in het plangebied van onder naar boven beschreven. Op donkergrijs tot bruin matig fijn zand (dekzand) waarin zich in de boringen 3, 4, 5 en 7 een zeer lichte podzolbodem heeft ontwikkeld, bevindt zich een laagje veen (met uitzondering van boring 8). Het gaat om een mineraalarm veenpakket (rietveen) met een dikte van 0,05 tot 0,3 m. Hierboven bevindt zich (licht)blauw- tot bruingrijze, siltige, stevige klei met een dikte van 0,35 tot 0,9 m. Daarboven ligt een (donker)bruingrijze, humeuze laag: de bouwvoor/verstoorde laag met een dikte van 0,35 tot 0,55 m. Deze is onderin kleiig en in de top meer zandig. In deze laag bevindt zich recent baksteenpuin, glas en mortel; waarschijnlijk afkomstig van gesloopte 20e eeuwse bebouwing op het perceel (ROBAS, 1990). In boring 8 reikt de verstoring tot ten minste 1,5 m -Mv, waar gestuit werd op ondoordringbaar puin.

- *Archeologische indicatoren in boringen*: geen (het recente puin is niet als archeologische indicator beschouwd).

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

De bodemopbouw bestaat uit een bouwvoor/verstoorde laag op klei op veen op zand. Het dekzand is niet geërodeerd. Archeologische indicatoren zijn noch in het zand, noch in de lagen daarboven opgemerkt. Recent bouwafval is aangetroffen in de bouwvoor/verstoorde laag en waarschijnlijk afkomstig van een gesloopte 20e eeuwse woning die in de noordelijke helft van het plangebied heeft gestaan.

Aanbevelingen

Op grond van het ontbreken van archeologische indicatoren worden voor het plangebied geen aanbevelingen voor vervolgonderzoek gedaan. De geplande werkzaamheden kunnen ten aanzien van de archeologische waarden zonder beperkingen worden uitgevoerd.

- *contactpersoon overheid*: dr. G.J. de Langen (provinciaal archeoloog Fryslân), 058 - 2925487
- *contactpersoon RAAP*: drs. T.A. van den Bergh (projectleider), tel. 0512 - 589140

Periode	Datering	
Nieuwe tijd	1500	- heden
Late Middeleeuwen	1050	- 1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	- 1050 na Chr.
Romeinse tijd	12 voor	- 450 na Chr.
IJzertijd	800	- 12 voor Chr.
Bronstijd	2000	- 800 voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300	- 2000 voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800	- 4900 voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000	- 8800 voor Chr.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Literatuur

- Brinkkemper, O., e.a. (redactie), 1998.** *Handboek ROB-specificaties*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.
- Marinelli, M.G. & B.I. Smit, 2001.** Gemeente Ferwerderadiel; een archeologische verwachtingskaart in het kader van de BGM. *RAAP-rapport 712*. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.
- Nederlands Normalisatie-instituut, 1989.** *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- Provincie Fryslân, 2002.** Cultuurhistorische Kaart Fryslân. Digitale informatie over cultuurhistorie: aardkunde, archeologie (FAMKE), historische geografie, bouwhistorie. Cd-rom, versie 1.0. Provincie Fryslân, Leeuwarden.
- ROBAS Producties, 1990.** *Historische Atlas Friesland; Chromotopografische kaart des Rijks, schaal 1:25.000*. ROBAS producties, Den Ijp.
- Stiboka, 1981.** *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Kaartblad 6 West Leeuwarden*. Stichting voor bodemkartering, Wageningen.
- Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie, 2001.** *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. Eindrapport van de Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie*. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Den Haag.
- Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1991.** *Grote Provincie Atlas Friesland, schaal 1:25.000*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

Overzicht van figuren en tabellen

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

**Plangebied Bourboomweg 9
Gemeente Ferwerderadiel**

Boorpuntenkaart

legenda

- boring
- 5 boornummer
- grens plangebied

Figuur 1. Boorpuntenkaart.